

Warszawa, 8 stycznia 2024 r.

dr hab. inż. Anna Bzducha-Wróbel, prof. SGGW
e-mail: anna_bzducha_wrobel@sggw.edu.pl
Tel: +48 22 593 76 56

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pani mgr inż. Olg Świder

pt.: „Wpływ modyfikacji mikrobioty na obecność amin biogennych
w fermentowanej żywności”,

wykonanej w Instytucie Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego
im. prof. Waclawa Dąbrowskiego – Państwowym Instytucie Badawczym
w Warszawie

Promotor: dr hab. inż. Marek Ł. Roszko, prof. IBPRS-PIB

Niniejszą opinię sporządzono w zakresie oceny spełnienia warunków, jakie stawiane są dysertacji doktorskiej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora w świetle obowiązujących przepisów prawa, zdefiniowanych w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Podstawą formalno-prawną wykonania niniejszej recenzji jest uchwała nr X/74/2023 Rady Naukowej Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Waclawa Dąbrowskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie.

Fermentacja to jedna z najstarszych, prostych i opłacalnych technik przetwarzania żywności, a fermentowane produkty spożywcze rozpoznawane są powszechnie jako źródło składników odżywczych i bioaktywnych, korzystnie wpływających na zdrowie człowieka. W następstwie tych korzyści stale rozwijany jest rynek żywności funkcjonalnej opartej na fermentacji. Niektóre dane wskazują, że żywność fermentowana stanowi aż 1/3 spożywanych produktów. Postęp w zakresie technik analitycznych, w tym genomicznych, który dokonał się na przestrzeni lat, pozwala dziś na kompleksowe monitorowanie zmian biochemicznych, mikrobiologicznych, fizykochemicznych, ale i strukturalnych, zachodzących podczas procesu fermentacji różnych

surowców. Umożliwił naukowcom uzyskanie informacji odnośnie szczegółowego profilu molekularnego tysięcy różnorodnych metabolitów obecnych w żywności fermentowanej. Zawartość tych metabolitów wynika przede wszystkim ze składu surowcowego, mikroflory produktów, założeń technologicznych procesu oraz warunków przechowywania. Dziś wiemy, że w składzie żywności fermentowanej znajdować się mogą nie tylko związki sprzyjające zdrowiu człowieka, ale również stwarzające ryzyko dla zdrowia konsumentów. Należą do nich aminy biogenne. Powstają głównie w wyniku dekarboksylacji wolnych aminokwasów, metabolizowanych w ten sposób przez mikroorganizmy obecne w produktach fermentowanych. Nadmierna podaż amin biogennych w diecie może prowadzić do wystąpienia szeregu niepożądanych reakcji w organizmie człowieka, włącznie z objawami ostrego zatrucia. Zależy to od indywidualnej wrażliwości oraz rodzaju i ilości amin biogennych dostarczonych z dietą. Wydaje się, że grupa osób szczególnie wrażliwych na występowanie amin biogennych w żywności może w dzisiejszym świecie wzrastać, co ma związek z chorobami o podłożu immunologicznym oraz coraz powszechniej stwierdzaną depresją. W leczeniu tej ostatniej stosuje się farmaceutyki ograniczające aktywność aminooksydaz, metabolizujących aminy w organizmie człowieka. Może to doprowadzać do reakcji niepożądanych. Potrzebne są zatem badania naukowe dokumentujące zawartość amin biogennych w żywności fermentowanej, definiujące warunki ich powstawania, ryzyko zdrowotne związane ze spożyciem żywności zawierającej te związki, ale również ukierunkowane na obniżanie zawartości tych związków w żywności fermentowanej. Wskazanymi aspektami zapewniania bezpieczeństwa żywności fermentowanej zajęła się w pracy doktorskiej Pani mgr inż. Olga Świder.

**Przedstawienie informacji o rozprawie doktorskiej w odniesieniu do elementów
podlegających ocenie wraz z uzasadnieniem oceny**

Wskazane przez Doktorantkę osiągnięcie naukowe pt: „**Wpływ modyfikacji mikrobioty na obecność amin biogennych w fermentowanej żywności**” jest zbiorem 4 powiązanych tematycznie artykułów naukowych o łącznym współczynniku IF = 25,375 (zgodnie z rokiem publikacji) oraz 580 pkt. MEiN. Prace opublikowano w latach 2020-2023 w czasopismach specjalistycznych z listy JCR, takich jak: *Journal of Agricultural and Food Chemistry*, *Molecules*, *LWT - Food Science and Technology* oraz *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*. Są to prace wieloautorskie (3-8 autorów), w których Doktorantka jest pierwszym autorem oraz autorem korespondencyjnym. Do wszystkich artykułów załączono oświadczenia głównego Autora publikacji i współautorów. Na ich podstawie można stwierdzić, że udział Pani mgr inż. Olgi Świder w przygotowaniu artykułów był wiodący. Współtworzyła koncepcję wszystkich badań, uczestniczyła w opracowywaniu i walidacji metod analitycznych, wykonywała prace doświadczalne, opracowywała, interpretowała i dyskutowała uzyskane wyniki, przygotowywała treść manuskryptów, odpowiadała na uwagi recenzentów oraz edytowała prace zgodnie z tymi uwagami. Należy zauważyć, że prace wykazane w ramach dysertacji charakteryzowały się rozbudowanym zakresem badawczym i metodycznym, co uzasadnia podjętą współpracę. Umożliwiła ona Doktorantce weryfikację założonych hipotez i realizację celów szczegółowych

z wykorzystaniem bardzo dobrego, zróżnicowanego warsztatu analitycznego, który niewątpliwie rozwinął także umiejętności poznawcze Pani Magister. Lista bardzo dobrych czasopism, w których wyniki prac zostały zaprezentowane, potwierdza zrealizowanie badań na wysokim poziomie naukowym.

Zakres prac wykonanych przez Panią mgr inż. Olę Świder potwierdza umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej oraz dobrą organizację Doktorantki.

Dysertację zawarto na 206 stronach, z czego 68 stanowi autoreferat. Treść pracy przygotowano w podziale na: Wstęp, Wykaz stosowanych skrótów, Wykaz publikacji stanowiących monotematyczny cykl będący podstawą do ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora, z omówieniem wkładu Doktorantki w realizację prac wchodzących w skład rozprawy (Rozdział 1), Przegląd piśmiennictwa (Rozdział 2), Hipotezy, cel i zakres pracy (Rozdział 3), Materiał i metody badań (Rozdział 4), Omówienie i dyskusja wyników (Rozdział 5), Podsumowanie i wnioski (Rozdział 6), Spis piśmiennictwa (Rozdział 7). Następnie zestawiono pełne teksty publikacji wchodzących w skład osiągnięcia oraz oświadczenia współautorów. Na końcu zamieszczono wykaz osiągnięć naukowych Doktorantki ze wskazaniem danych bibliometrycznych, listy publikacji naukowych i popularnonaukowych (poza wchodzącymi w skład dysertacji), wykaz uczestnictwa w konferencjach oraz 14 projektach badawczych, w tym w ramach programów HORYZONT 2020 i GOSPOSTRATEG. Pozwala to stwierdzić, że Pani Magister wykazywała się znaczącą aktywnością naukową, nie tylko w obszarze prac związanych z realizacją doktoratu.

We Wstępie pracy Doktorantka nakreśliła problem związany z występowaniem amin biogennych w żywności fermentowanej, uzasadniając istotność podjętych badań ukierunkowanych na obniżenie ryzyka występowania tych związków w żywności fermentowanej pochodzenia roślinnego. Zdefiniowała skład mikroflory, warunki fermentacji i przechowywania produktów fermentowanych jako istotne czynniki wpływające na wytwarzanie amin biogennych w produktach fermentowanych. Wykorzystanie kultur starterowych, niewykazujących zdolności do produkcji amin biogennych, ale jednocześnie zdolnych do szybkiego zdominowania mikroflory produktów fermentowanych, zaproponowała jako potencjalnie skuteczną strategię ograniczania powstawania amin w produktach fermentowanych. Doktorantka nakreśliła także możliwość wykorzystania w technologii produktów fermentowanych, naturalnych substancji biologicznie czynnych ograniczających procesy wytwarzania amin. Zwróciła uwagę na brak dostatecznej ilości danych w odniesieniu do występowania amin biogennych w produktach fermentowanych pochodzenia roślinnego. Zdefiniowanie wskazanych problemów, które stały się podstawą do przedstawienia własnych założeń badawczych, było z pewnością możliwe dzięki wnikliwemu zapoznaniu się przez Doktorantkę z zagadnieniami teoretycznymi związanymi z tematem dysertacji. Podjęta tematyka badań wpisuje się we współczesne trendy badawcze w ramach dyscypliny technologia żywności i żywienia.

Doktorantka dokładniej wprowadza czytelnika do zagadnień badawczych pracy w rozdziale 2. Przegląd piśmiennictwa. W przejrzysty sposób scharakteryzowała tu najważniejsze zagadnienia teoretyczne związane z tematem doktoratu, wskazując luki w aktualnej wiedzy. Rozdział stanowi swego rodzaju podsumowanie zagadnień wstępnych publikacji P1, P2, P4 i P4, stanowiących osiągnięcie Doktorantki. Przedstawiono w nim klasyfikację żywności fermentowanej, właściwości prozdrowotne takiej żywności oraz potencjalne zagrożenia bezpieczeństwa związane ze spontanicznym procesem fermentacji, który może skutkować powstawaniem amin biogennych. Omówiono charakterystykę chemiczną amin biogennych, ich występowanie w żywności, wpływ na organizm człowieka, czynniki stymulujące produkcję tych związków w żywności fermentowanej. Podkreślono istotę optymalizacji warunków procesu fermentacji, szczególnie w zakresie stosowania wyselekcjonowanych kultur starterowych, odpowiedniej temperatury fermentacji i stężenia soli oraz dodatków roślinnych, jako kluczowych metod eliminacji zagrożeń chemicznych, mikrobiologicznych oraz standaryzacji produktów fermentowanych. W podrozdziale przedstawiającym regulacje prawne związane z bezpieczeństwem żywności w zakresie występowania amin biogennych w produktach spożywczych, Doktorantka podkreśliła trudności związane z ustaleniem bezpiecznych limitów zawartości tych związków w żywności. Rozważania zawarte w tym podrozdziale pracy są bardzo ciekawe i cenne, podkreślają jednocześnie znaczenie prac badawczych wykonanych przez Panią mgr inż. Olę Świder w zakresie uzupełnienia danych środowiskowych dotyczących występowania amin biogennych i ich prekursorów w żywności fermentowanej pochodzenia roślinnego zbadanej przez Doktorantkę, jak i wyznaczenia indeksów amin biogennych, które mogą być przydatne dla szacowania ryzyka zdrowotnego po spożyciu tych produktów. Bibliografia wykorzystana do przygotowania rozprawy doktorskiej jest jak najbardziej aktualna i nie budzi moich zastrzeżeń.

Na podstawie informacji zawartych w części teoretycznej pracy należy podkreślić, że Pani mgr inż. Olga Świder bardzo dobrze orientuje się w aktualnej problematyce badań nad powstawaniem i metodami ograniczania występowania amin biogennych w żywności, dzięki czemu koncepcja realizowanych prac odpowiada najnowszym wyzwaniom naukowym w tym zakresie.

Doktorantka zdefiniowała trzy hipotezy badawcze, które zdeterminowały szczegółowe cele podjętych eksperymentów, a w konsekwencji ich zakres. Szczegółowe cele pracy ukierunkowane były na: 1. ocenę ryzyka zdrowotnego związanego z występowaniem amin biogennych w fermentowanej żywności, 2. analizę możliwości ograniczenia formowania amin biogennych w fermentowanych warzywach przez modyfikację warunków fermentacji, 3. określenie możliwości wykorzystania odpowiednich kultur starterowych do ograniczania obecności amin biogennych w żywności fermentowanej.

W rozdziale 4. Materiał i metody badań w sposób skrócony przedstawiono część analityczną i technologiczną zrealizowanych eksperymentów, omówionych szczegółowo

w publikacjach P1, P2 i P3. Wyniki odpowiadające tym pracom przedstawiono w rozdziale 5., a ich podsumowanie oraz sformułowane na ich podstawie stwierdzenia i wnioski (łącznie 6) zawarto w rozdziale 6.

Zrealizowane prace badawcze ocenianej dysertacji obejmowały w pierwszej kolejności opracowanie i zwalidowanie procedury analitycznej, która posłużyła Doktorantce do jednoczesnego oznaczania zawartości amin biogennych oraz wolnych aminokwasów techniką chromatografii ciekłowej sprzężonej ze spektrometrią mas (LC-MS). Następnie Doktorantka scharakteryzowała 19 rodzajów gotowych fermentowanych produktów roślinnych (łącznie 85 próbek) na zawartość amin biogennych i wolnych aminokwasów oraz wyznaczyła Indeks Amin Biogennych (z ang. BAI). Na podstawie wskazanego indeksu, skorelowanego z zawartością histaminy, tyraminy, putrescyny i kadaweryny, zaklasyfikowała badane produkty fermentowane dostępne na polskim rynku, do jednej z czterech grup ryzyka wystąpienia niepożądanych objawów po ich spożyciu (ryzyko niskie, średnie, wysokie i bardzo wysokie). Produkty fermentowane przygotowane na bazie sześciu, spośród 19 badanych gatunków/odmian warzyw, takich jak fermentowana brukselka, brokuł, kapusta biała i czerwona, kimchi, ogórki, zostały zaklasyfikowane do grupy o wysokim ryzyku wystąpienia niepożądanych efektów po spożyciu nawet u osób zdrowych (BAI >300 mg/kg). Trzy produkty sklasyfikowano w ramach ryzyka średniego. **Wyniki tego etapu prac związane z pierwszą hipotezą badawczą i pierwszym celem szczegółowym przedstawiono w publikacji P1** (Świder, O., Roszko, M. Ł., Wójcicki, M., Szymczyk, K. (2020) *Biogenic amines and free amino acids in traditional fermented vegetables – dietary risk evaluation. Journal of Agricultural and Food Chemistry*, 68(3), 856–868).

Na podstawie wyników omówionych w publikacji P1, jako surowiec modelowy drugiego i trzeciego etapu badań o charakterze technologicznym, wykorzystano ogórki siewne, które poddawano fermentacji.

W drugim etapie badań zastosowano spontaniczny sposób fermentacji, różnicując jej przebieg temperaturą fermentacji i przechowywania (11°C lub 23°C) oraz stężeniem soli w solance (0,5%, 1,5% i 5%). Miało to na celu określenie zdolności rodzimej mikroflory surowca do wytwarzania amin biogennych i metabolizowania ich prekursorów (aminokwasów) w zadanych warunkach. W otrzymanych wariantach technologicznych ogórków fermentowanych oznaczano zawartość amin biogennych, wolnych aminokwasów, oznaczano zawartość kwasu mlekowego i octowego, określano profil bakteryjnych metabolitów za pomocą analizy widm masowych rejestrowanych w wysokiej rozdzielczości, liczbę bakterii i grzybów z wykorzystaniem metod hodowlanych oraz profil bakterii na podstawie sekwencji genów odpowiedzialnych za syntezę podjednostki 16S rRNA. Uzyskane wyniki wskazały, że modyfikacja temperatury i stężenia chlorku sodu w warunkach fermentacji spontanicznej wpływają na profil mikrobioty w fermentowanych ogórkach, ale nie są wystarczające do jednoznacznego ograniczenia zawartości amin biogennych i standaryzacji jakości i bezpieczeństwa produktu. **Wyniki tych badań przedstawiono w publikacji P2** (Świder, O., Wójcicki, M., Bujak, M., Juszczyk-Kubiak, E., Szczepańska,

M., Roszko, M. Ł. (2021) *Time evolution of microbial composition and metabolic profile for biogenic amines and free amino acids in a model cucumber fermentation system brined with 0.5% to 5.0% sodium chloride. Molecules*, 26(19), 5796). Pozwoliły one zweryfikować drugą hipotezę badań i osiągnąć cel 2.

W trzecim etapie badań w produkcji ogórków fermentowanych Doktorantka zastosowała dodatek pojedynczych kultur starterowych (szczepy *Lactocaseibacillus casei* KKP 3272 i *Pediococcus pentosaceus* KKP 3273). Szczepy wytypowano na podstawie badań wstępnych. Były to izolaty z materiału roślinnego zdeponowane w zasobach Kolekcji Kultur Drobnoustrojów Przemysłowych IBPRS-PIB. Pani mgr inż. Olga Świder zidentyfikowała wskazane bakterie na podstawie sekwencji fragmentu 16S rDNA. Sekwencje zdeponowano w bazie GenBank pod numerami akcesyjnymi MT994696 (*L. casei* KKP 3272) oraz MT994747 (*P. pentosaceus* KKP 3273). Udokumentowała nieobecność w genomach tych szczepów sekwencji odpowiedzialnych za produkcję amin biogennych. Do otrzymania produktów fermentowanych bakterie zastosowano na trzech poziomach koncentracji komórek w solance. Stężenie soli w solance na poziomie 2,5% przybliżyło proces otrzymywania produktu do realiów przemysłowych, w których stosuje się solanki o stężeniu 2%-3,5% NaCl. Ogórki fermentowane poddano analizom metabolitów i składu mikroflory w zakresie adekwatnym do etapu 2 badań, z pominięciem profilu metabolitów bakteryjnych. Trochę szkoda, że Pani Magister nie była do końca konsekwentna i nie określiła profilu metabolitów bakteryjnych również dla produktów uzyskanych w tym etapie badań. Uważam, że byłoby to bardzo cenne w kontekście charakterystyki właściwości biochemicznych izolatów bakterii wykorzystanych jako nowe kultury starterowe. Uzyskane wyniki wskazały, że kultury starterowe użyte w końcowym stężeniu nie mniejszym niż 10^6 jtk·mL⁻¹ solanki dominowały mikroflorę fermentowanych ogórków po 6 miesiącach przechowywania, ograniczając wzrost m.in. bakterii z rodziny Enterobacteriaceae. Jednocześnie istotnie ograniczyły zawartości amin biogennych w produkcie końcowym. **Wyniki tych prac zawarto w publikacji P3** (Świder, O., Roszko, M. Ł., Wójcicki, M., Bujak, M., Szczepańska, M., Juszcuk-Kubiak, E., Średnicka, P., Cieślak, H. (2023) *Non-aminobiogenic starter cultures in a model system of cucumber fermentation. LWT – Food Science and Technology*, 177, 114574). Moim zdaniem wskazana praca jest najważniejszą składową ocenianego osiągnięcia Doktorantki, przedstawiając kluczowe wyniki w odniesieniu do tematu pracy. Na podstawie wyników tej części badań Doktorantka zrealizowała trzeci szczegółowy cel pracy i zweryfikowała opowiadającą mu hipotezę badawczą.

Publikacja P4 (Świder, O., Roszko, M., Wójcicki, M. (2023) *The inhibitory effects of plant additives on biogenic amine formation in fermented foods – a review. Critical Reviews in Food Science and Nutrition*, 1–26) stanowi przegląd literatury dokumentujący możliwość zastosowania dodatków pochodzenia roślinnego do ograniczania zawartości amin biogennych w produktach fermentowanych, modelowania składu ich mikroflory, kształtowania prozdrowotnych właściwości oraz walorów sensorycznych takich produktów. Publikację traktuję jako nakreślenie perspektywy dalszych badań Doktorantki nad ograniczaniem zawartości amin biogennych w żywności. Przedstawione w artykule informacje, w tym bardzo szczegółowe zestawienia

tabelaryczne, podkreślają wkład pracy włożonej przez Doktorantkę w przygotowanie opracowania. Oparto je na przeglądzie 150 pozycji bibliograficznych. Na uwagę zasługuje fakt, że artykuł opublikowano w czasopiśmie bardzo cenionym (200 pkt MEiN) o wysokim współczynniku wpływu (IF 10.2).

Podsumowując tę część oceny stwierdzam, że zrealizowane badania zakończyły się uzyskaniem interesujących wyników. Stanowią oryginalne rozwiązanie problemu naukowego łączącego się z praktyką w zakresie kształtowania jakości i bezpieczeństwa żywności fermentowanej. Opracowany sposób obniżania zawartości amin biogennych z wykorzystaniem nieaminobiogennych kultur starterowych niewątpliwie wskazuje na potencjał aplikacyjny rozwiązania, ale wymaga jeszcze kontynuacji badań, szczególnie w zakresie oceny sensorycznej wytworzonych produktów.

Do najważniejszych osiągnięć ocenianej pracy zaliczam:

1. Opracowanie metody analitycznej jednoczesnego oznaczania amin biogennych i wolnych aminokwasów w matrycy fermentowanych produktów roślinnych.
2. Oszacowanie ryzyka zdrowotnego dla dostępnych na polskim rynku 85 fermentowanych produktów roślinnych o zróżnicowanym składzie surowcowym (ogórki, kapusta biała, kapusta czerwona, brukselki, brokuł, kalafior, papryka, oliwki, burak, rzodkiewka, biała rzepa, topinambur, marchew, pomidor, dynia, czosnek, seler, pieczarki oraz *kimchi*) w oparciu o opracowany Indeks Amin Biogennych.
3. Wytypowanie nieaminobiogennych bakterii kwasu mlekowego *Lactocaseibacillus casei* KKP 3272 oraz *Pediococcus pentosaceus* KKP3273, w pożądanym kierunku modyfikujących skład mikroflory i skutecznie zmniejszających wskaźnik amin biogennych w fermentowanym produkcie roślinnym, gdy zastosowane na odpowiednim poziomie koncentracji komórek.

Podczas czytania ocenianej rozprawy nasunęły się następujące uwagi i pytania, które mają charakter uzupełniający, a także dyskusyjny i nie wpływają na ocenę merytoryczną pracy.

1. W procesie technologicznych wytwarzania produktu fermentowanego Doktorantka wykorzystwała ogórki rozdrobnione, co nie jest praktykowanym powszechnie podejściem. Zastanawiam się zatem, czy i jak, taki sposób przygotowania surowca mógł wpłynąć na profil mikroflory i proces wytwarzania amin biogennych podczas fermentacji i przechowywania produktu?
2. W części opisującej metodykę pracy (podrozdział 4.2.2. Analiza chromatograficzna i spektrometria mas) Doktorantka omawia metody analizy zawartości amin biogennych i wolnych aminokwasów oraz kwasów organicznych po czym następuje punkt: Analiza bakteryjnych metabolitów. W moim odczuciu precyzyjniej byłoby wskazany punkt zatytułować: Analiza profilu bakteryjnych metabolitów, zarówno ze względu na metabolity bakteryjne wymienione w punktach poprzedzających zapis, jak i jakościowy charakter oznaczenia.

3. Zastanowiło mnie, dlaczego Doktorantka zastosowała nieselektywne podłoże YPG do oznaczenia liczby grzybów mikroskopowych w tak bogatym w mikroflorę produkcie? Czy weryfikowano wyrosłe kolonie?
4. Z czystej ciekawości muszę zapytać, dlaczego Doktorantka wykorzystywała w publikacjach P2 i P3 inne pary starterów reakcji amplifikacji tego samego rejonu genu 16S rDNA?
5. Przyznam, że po zapoznaniu się z metodyką badań nie jest dla mnie do końca jasne, czy Doktorantka wykonywała oznaczenia w solance, homogenizacie solanki i produktu, czy też w samych ogórkach?
6. W rozdziale omawiającym wyniki badań (Str. 45) Doktorantka wskazuje, że: „jako materiał modelowy został użyty ogórek siewny” – lepiej jest jednak mówić nie o jednym ogórku, a o wielu.
7. Jak Doktorantka może wytłumaczyć (w uzupełnieniu do dyskusji zawartej w publikacji P3) tak zdecydowaną modyfikację profilu bakterii w produkcie fermentowanym w obecności najwyższego stężenia komórek *Pediococcus pentosaceus* KKP3273?

Konkluzja końcowa oceny

Przedstawiona do recenzji dysertacja mgr inż. Olgi Świder, zatytułowana „Wpływ modyfikacji mikrobioty na obecność amin biogennych w fermentowanej żywności”, w mojej ocenie odpowiada wymaganiom stawianym rozprawom doktorskim zdefiniowanym w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wraz z późniejszymi zmianami. W związku z powyższym przedkładam Radzie Naukowej Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Waława Dąbrowskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie wniosek o jej przyjęcie i dopuszczenie Autorki do dalszych etapów postępowania, celem uzyskania stopnia doktora nauk rolniczych w dyscyplinie technologia żywności i żywienia.

Jednocześnie, zważając na kompleksowość i szeroki zakres badań, dominujący udział Pani mgr inż. Olgi Świder w ich realizacji, jakość uzyskanych wyników, znaczenie praktyczne oraz rozpowszechnienie wyników badań w bardzo dobrych czasopismach o zasięgu międzynarodowym i wysokim współczynniku oddziaływania, przedkładam wniosek formalny do Rady Naukowej Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Waława Dąbrowskiego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie o wyróżnienie pracy doktorskiej Pani mgr inż. Olgi Świder.

Anna Bzducha-Wróbel